

Sesida dals

19 d'avust 2025

Communitgà ils

20 d'avust 2025

Protocol nr.

605/2025

Dumonda Tomaschett

concernent la dismessa da la glitta e dal rument da las vias

Resposta da la Regenza

Dapi l'introducziun da l'Ordinaziun davart la prevenziun e l'allontanament da rument (Ordinaziun da ruments, OPAR; CS 814.600) l'onn 2016 exista tenor l'art. 22 OPAR l'obligaziun d'elavurar la glitta ed il rument da las vias che sa cumponan per gronda part da substanzas mineralas (numnads qua sutvart ruments da las vias). Las parts ch'èn reutilisablas, sco la crappella, il sablun e la glera, duain uschia vegnir separadas e recicladas. Ils ruments da las vias èn dentant fitg savens engrevgiads cun hidrocarbons, cun metals grevs e cumprovadamain er cun substanzas alchilicas per- e polifluoradas (PFAS) ed han ina gronda cumpart organica. Perquai n'èsi tenor lescha betg admess ed er betg recumandà da deponer quests ruments. Fin dacurt n'era il stadi da la tecnica per elavurar ils ruments da las vias anc betg definì. Perquai ha l'Uffizi per la natira e l'ambient (UNA) sco autoritad executiva cumpetenta tolerà il deposit. Cun la definiziun respectiva tras l'Uffizi federal d'ambient, ston tut ils ruments da las vias vegnir dismiss correctamain a partir dal 1. da schaner 2026. Per la dismessa èn responsablas las proprietarias ed ils proprietaris da las vias, pia il chantun e las vischnancas. L'onn 2023 èn resultads en il Grischun tut en tut 3224 tonnas glitta dals collecturs da via ed èn vegnidas scuadas approximativamain 3000 tonnas rument da las vias (totalmain passa 6000 tonnas ruments da las vias). Il rument ch'è vegnì scuà da las vias è vegnì dismiss per la gronda part sin deponias dals tips B ed E. Da 53 pertschient da la glitta da las vias han ins percunter allontanà l'aua en stabiliments da drenascha en il Grischun ed alura reciclà il rest en stabiliments d'elavuraziun en il chantun Son Gagl. Dals 47 pertschient restants han ins allontanà l'aua en stabiliments da drenascha en il chantun Grischun ed alura dismiss il rest sin deponias dals tips B ed E. Sin basa da las indicaziuns statisticas disponiblas stoi vegnir supponì, che almain 50 pertschient da tut ils ruments da las vias n'èn fin ussa betg vegnids dismiss confurm a la OPAR. Tras questa dismessa betg confurma a la lescha han ins pudì spargnar daners. Il deposit d'ina tonna custa numnadamain circa

100 francs, l'allontanament da l'aua e l'elavuraziun tranter 130 e 145 francs per tonna.

Tar la dumonda 1: Igl è bain correct, che las vischnancas èn – tenor l'art. 35 al. 1 da la Lescha introductiva tar la Lescha federala davart la protecziun da l'ambient (Lescha chantunala davart la protecziun da l'ambient, LCPAmb; DG 820.100) – cumpetentas per la dismessa. Ellas ston, sco il chantun sez er, far quai tenor las prescripziuns legalas, quai ch'è vegnì fatg mo per part fin ussa. L'autorità executiva ha tolerà temporarmain quai. Sch'il UNA pretenda ussa a partir dal proxim onn ina dismessa correcta, fa el quai tenor las regulaziuns da cumpetenza da l'art. 2 al. 3 e da l'art. 41 LCPAmb sco er da l'art. 1 al. 2 da l'Ordinaziun chantunala davart la protecziun da l'ambient (OCPAmb; DG 820.110).

Tar la dumonda 2: Per regla vegnan interpresas privatas incumbensadas cun la dismessa u cun la gestiun da stabiliments da dismessa. Per motivs da sinergia fissi pli raschunaivel, che las interpresas da vehichels da pumpadi u las gestiunarias ed ils gestiunaris da stabiliments da drenascha realiseschian in stabiliment d'elavuraziun, enstagl ch'il chantun realiseschia in stabiliment central analogamain al stabiliment per setgentar glitta. Questa soluziun d'interpresa è derasada en tut la Svizra. Tenor la Regenza n'èsi perquai betg convegnent, ch'il chantun mainia in stabiliment central d'elavuraziun.

Tar la dumonda 3: En il chantun Grischun datti actualmain otg stabiliments per allontanar l'aua da la glitta, dentant nagin stabiliment d'elavuraziun. Ils stabiliments d'allontanament da l'aua vegnan manads d'interpresas privatas (sis stabiliments), da la Regiun Surselva sco er da l'Uffizi chantunal da construcziun bassa. Il rument che vegn scuà da las vias vegn transportà per part er senza predrenascha en in stabiliment d'elavuraziun.

Tar la dumonda 4: La predrenascha da la glitta è raschunaivla, perquai ch'ins sto uschia transportar mo ina quantad reducida da glitta en il stabiliment d'elavuraziun. Uschè ditg che las vischnancas e l'Uffizi chantunal da construcziun bassa laschan allontanar vinavant l'aua da la glitta en stabiliments d'allontanament da l'aua regiunals, pon quests stabiliments vegnir manads vinavant.

En num da la Regenza

Il president:

Marcus Caduff

Il chancelier:

Daniel Spadin